

ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

Έλληνικό Λαϊκό Θέατρο
Θέατρο ΜΠΡΟΝΤΓΟΥΑΙΗ

ΑΛΕΞΕΙ ΑΡΜΠΟΥΖΩΦ

Φθινοπωρινή ιστορία

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Κώστα Κοτζιά

ΣΚΗΝΙΚΑ — ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ: Γιώργου Πάτσα

ΠΑΙΖΟΥΝ: Έλλη Λαμπέτη, Μάνος Κατράκης

Σε έναν ειδυλλιακό χώρο, δυο γοητευτικοί γέροι, γεμάτοι εὐχάριστες καὶ θλιδερές ἀγαμνήσεις, πλέκουν μιὰν ἐρωτική ἱστορία, διέξοδο στὸ δράμα τῆς προσωπικῆς τους μοξιᾶς. Αὐτὸς εἶναι ὁ πυρήνας τοῦ ἔργου τοῦ Ἀλεξέι Ἀρμπούζωφ «Κωμωδία παλιάς μόδας» ποὺ μὲ τὸν τίτλο «Φθινοπωρινή ἱστορία» παρουσιάζεται στὸ θέατρο Μπροντουαίη, ἐρμηνευμένο ἀπὸ τὴν Ἑλλη Λαμπέτη καὶ τὸν Μάνο Κατράκη.

Μὲ τὴν πρώτη κιόλας σκη-

τυπωσιακὸ εἰδύλλιο μὲ ὠραῖα ποιημένες φιγούρες καὶ ἐξιδανικευμένες τὶς ἀδυναμίες τῶν προσώπων. Γιὰ τὸ πὼς καθιερώνει τὴν κομψότητα καὶ τὴν κοσμικότητα σὰν αὐτονόητα καὶ ἀναγκαῖα συστατικὰ στὴ χεῖρα τοῦ σκηνικοῦ λόγου. Καὶ τέλος γιὰ τὸ πὼς ὀδηγεῖ τὸ κοινὸ νὰ ἐπενδύσει στὸ θέαμα διάφορες μυθολογίες ποὺ ἀνακλοῦν μιὰ μικροαστική ἰδεολογία. Ἡ Λύντια τῆς Ἑλλης Λαμπέτη εἶναι ἓνα εἶδος ξεπεσμένης Ἀρκάντινα, ἀλλὰ καὶ μιὰ παιχνιδιάρικη γυναίκα ποὺ τὰ καμώματά της συνδυάζουν τὴν ἐπιτήδευση μὲ τὴν ἀφέλεια. Καμουφλισμένη ὑπερευαίσθησία, παθητικὸτητα καὶ γυναικεία πονηριὰ ἐκπέμπει τὸ ἐξεζητημένο παίξιμο τῆς πρωταγωνίστριας ποὺ προφέροντας δειλὰ ἢ ἀφήνοντας μετέωρες τὶς φράσεις της, ὑπονοεῖ πολλὰ σχετικὰ μὲ τὸ ἐσωτερικὸ δράμα τῆς ταλαιπωρημένης ἡρωίδας. Δίπλα, ὁ Μάνος Κατράκης ἔξω ἀπὸ τὶς συνηθισμένες ἐρμηνευτικές του ἀναζητήσεις, ἀντιμετωπίζει ἀδιάφορα τὸν ρόλο τοῦ Ροντίου, ἀναδεικνύεται δ-

Τῆς ΕΛ. ΒΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

νική εἰκόνα — τὴν γνωριμία τῶν ἡρώων σὲ ἓνα θεραπευτήριο στὴ Ρήγα — γίνονται φανερὲς οἱ παραπλανητικὲς προθέσεις τοῦ θεάματος. Ὁ Ἀρμπούζωφ περιγράφει μιὰ καθημερινή ἱστορία, ἓνα συνηθισμένο συμβάν, τὴν πιθανὴ περίπτωση νὰ συναντηθοῦν, τὶς μέρες τῶν διακοπῶν, ἓνας ἡλικιωμένος γιατρός καὶ ἡ ταμίας κα-

ποιου τσίρκου καὶ ἀπὸ αὐτὴ τὴν συνάντηση νὰ προκύψει μιὰ ἀκόμα προοπτικὴ ἀτομικῆς εὐτυχίας. Ἀντίθετα ἡ παράσταση τοῦ «Ἑλληνικοῦ Λαϊκοῦ Θεάτρου» προτείνει ἓνα ἐξαιρετικὸ περιβάλλον μὲ ποιητικὲς διαστάσεις, ποὺ ἀντιστοιχεῖ σὲ δυὸ μοναδικὲς ἢ τουλάχιστο σπάνιες φύσεις. Ἡ δραματουργικὴ ἰσορροπία ἀνάμεσα στὸν εὐστοχο διάλογο καὶ τοὺς μονόλογους ποὺ ἀποκαλύπτουν τὸν κρυμμένο ἑαυτὸ τῶν προσώπων, ἔχει χαθεῖ. Στὴ σκηνὴ κυριαρχοῦν ἀποσπασματικὰ οἱ ἐξάρσεις τῶν ἐρμηνευτῶν, κάποια ἐλκυστικὰ γκρό - πλάν η μερικὰ στησίματα τοῦ ζευγαριοῦ σὰν φωτογραφίες παλιοῦ ἀλμπουμ. Ἡ παράσταση εἶναι ὑποδειγματικὴ γιὰ τὸ πὼς τὸ συγκινητικὸ πικρὸ ἀλλὰ καὶ αἰσιόδοξο ἀντάμωμα δυὸ ἀνθρώπων, μέσα στὴν κοινωνικὴ πραγματικότητα τῆς Σοδιετικῆς Ἑκκλησίας, μεταμορφώνεται σὲ ἐν-

μωσ μὲ τὴν ἔντονη παρουσία καὶ τὴν ἀνετὴ κίνηση, συντελώντας κι αὐτὸς στὴν δημιουργία ἑνὸς κλίματος σαγήνης.

Μέσα ἀπὸ τὴν συγκακριμένη παράσταση διαγράφεται τὸ κείμενο τοῦ Ἀρμπούζωφ προβληματικὸ σὲ περιεχόμενο καὶ μορφή. Ὁ τίτλος «Κωμωδία παλιάς μόδας» εἶναι διφορούμενος καὶ θωρακίζει τὸ ἔργο πίσω ἀπὸ μιὰ ἡθελημένη ἀσάφεια. Γιὰ τὸ «παλιάς μόδας» μπορεῖ μὲ τὴν εἰρωνική του χροιά νὰ ὑποδηλώνει τὴν ἀπόσταση τοῦ συγγραφέα ἀπὸ τὸ σύστημα ἀξιών τοῦ ἔργου. Νὰ ὑπονομεύει τὴν γραφὴ, μίγμα δουλεδάρτου, μελοδράματος καὶ τσεχωφικῆς τεχνικῆς καὶ ταυτόχρονα νὰ ἀμφισβητεῖ τοὺς χαρακτήρες τῶν ἡρώων. Μπορεῖ ὅμως ἐξίσου νὰ θέλει νὰ προκαταβάλει τὶς ἀντιρρήσεις τῶν θεατῶν γιὰ τὸ ξεπερασμένο μοντέλο ζωῆς καὶ τὴν παλιὰ ἠθική ποὺ ἀποκαθιστᾷ ἡ ἰδεολογία τῶν προσώπων.